

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.:

Vår dato: 15.06.2017
Vår ref.: 2016/12891
Arkivnr.: 461.3

COWI AS
Postboks 123
1601 FREDRIKSTAD

Att. Øivind Johansen

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Videre saksbehandling av Fjordkjøkken AS sin søknad om endringer i tillatelsen gitt etter forurensningsloven.

Fylkesmannen vurderer de omsøkte endringene som vesentlige og vil kunngjøre søknaden for sluttbehandling. Det er nødvendig med ytterligere opplysninger om den nye produksjonen, om nye avløp, fjerning av suspendert stoff, utslipp til luft, utslipp av kjølevann og fortynning av avløp. En endret tillatelse vil få et nytt punkt om energiledelse og det varsles saksbehandlingsgebyr.

Det vises til tillatelse gitt 6. juli 2011, søknad om endring datert 2. november 2016, telefonisk kontakt og korrespondanse i forbindelse med de siste års egenkontrollrapporter.

Endringer

Søknaden om endret tillatelse innebærer endringer av produksjon, av kjølevannsutslipp og av utslipp til kommunalt nett. Oppsummert er endringene som følger:

1. Flytting av hermetikkproduksjon fra Lillehammer til Varhaug. Ny produksjonslinje ved anlegget på Varhaug.
2. Generell økning i produksjonen av Fjordlandprodukter.
3. Totalt 50 % økning i produksjonen fra 8 000 tonn til 12 000 tonn årlig.
4. Økt mengde utslipp av avløpsvann fra i snitt 6 m³/time og maks. 110 m³/døgn til 9 m³/time i snitt og maks. 250 m³/døgn. Maksimalverdiene øker med ca. 125 %. Mengden avløpsvann øker også pga. at konsentrasjonene fortynnes med forbruksvann.
5. Økte utslippkonsentrasjoner av organisk stoff fra maks. 900 mg/l pr. døgn og 750 mg/l i snitt pr. uke regnet som BOF₇, til 2200 mg/l pr. døgn og 1600 mg/l som årsmiddel regnet som BOF₅. Døgnutslippet øker dermed med nær 190 % og snittverdiene med 150 %.
6. Økte utslipp av organisk stoff med 90 kg pr døgn og 20 tonn pr. år regnet som BOF₇, til 400 kg pr. døgn og 75 tonn pr. år regnet som BOF₅. Dette representerer en økning fra 1275 personekvivalenter (p.e.) til 6666 p.e. pr døgn eller langt over 400 % økning.
7. Økte utslipp av suspendert stoff (SS) fra 350 mg/l og 30 kg som maksimale døgnverdier til 1000 mg/l og 175 kg, dvs. nær 500 % økning. Økningen på årsbasis er tilsvarende.

8. Det søkes om å endre utslippsparameteren for organisk stoff fra BOF₇ til BOF₅.
9. Utslippsgrensen for fett ønskes økt fra 100 mg/l til 150 mg/l.
10. Kjølevannutslippet ønskes økt fra 14 m³/time og 280 m³/døgn til 17,5 m³/time og 350 m³/døgn.
11. Utslippspunktet for kjølevann, nær 5 liter pr. sekund, ønskes flyttet fra Reiestadbekken og til kommunalt overvannsnett som munner ut i samme bekk lenger nedstrøms.
12. Det ønskes at BOF-analysene skal skje på døgnblandprøver tilsvarende IVAR sine prøver og krav i påslippsavtalen, og ikke på ukeblandprøver.
13. Det ønskes også at SS-analysene skal skje på døgnblandprøver tilsvarende IVAR sine prøver og krav i påslippsavtalen, og ikke på ukeblandprøver.
14. Det er meldt fra om at utslippstemperaturen senkes ved å tilsette kaldt forbruksvann. En slik fortykning er ikke søkt om og er dermed ikke i samsvar med tillatelsen. Opplysningene oppfattes som en del av søknadsgrunnlaget.

Fylkesmannens vurdering.

Vi vurderer de omsøkte endringene som vesentlige endringer. Arbeidstiden pr. døgn blir den samme, men jevnt over øker alle typer aktiviteter og utslipp i tillegg til at det kommer inn ny produksjon. Antall årsverk øker fra 105 til 125. Søknaden må kunngjøres og høres. Vi har både kommentarer til søknaden og behov for flere opplysninger. Disse er:

- A. Når det gjelder endringen beskrevet i pkt. 1 - 3 ovenfor, ber vi om en beskrivelse (gjerne tegninger) av nye produksjonslinjer med antatt råvareforbruk, avfallsproduksjon, avløpskarakteristikk, vannforbruk, energiforbruk og produksjonsperioder. Uten at tall nødvendigvis er overførbare, finnes det sannsynligvis tall fra Lillehammer som kan beskrive slike forhold.
- B. Økningen i avløpsmengden, jf. pkt. 4, skyldes delvis at det tilsettes kaldt vann for å kjøle ned avløpsvannet. Vi må vite hvor mye forbruksvann som tilsettes, temperaturvariasjonen på utløpsvannet og hvordan reguleringen skjer.
- C. Mht. punktene 5, 6, 7 og 8 vil det være kurant å endre utslippsparameteren for organisk stoff fra BOF₇ til BOF₅. Den omsøkte endringen mht. utslipp av organisk stoff og SS er vesentlig, men det synes ikke helt klart hvorfor det søkes om så store endringer. Da vi kommenterte sammensetningen av avløpsvannet tidligere, pekte vi på korrelasjonen mellom organisk stoff og SS. Dette innebærer at fjerning av SS vil være viktig for å redusere utslippet av organisk stoff. Vi er informert om at mye av SS finnes som fine partikler. Men det savnes tiltak for å øke fjerningen av organisk stoff. Dette vil være viktig i en søknad.
- D. Utslippsgrensen for fett, jf. pkt. 9, har vi tidligere indikert kan bli harmonisert med andre bedrifter i kommunen og en endring til 150 mg/l vil trolig være uproblematisk.
- E. Punktene 10 og 11 gjelder økt utslipp av kjølevann og flytting av utslippspunktet. Utslipp på kommunalt overvannssystem vil formelt måtte godkjennes av kommunen. Samtidig må vi vite litt mer om kjøleeffekten under ulike klimatiske forhold og hvilke effekter utslippet kan ha ved utslippspunktet. Deler av kjølevannet har tidligere blitt sluppet ut i en grøft ved bedriften og deler har blitt brukt til oppvarming av et idrettsanlegg om vinteren. Det må dokumenteres, især om sommeren, hva som skjer med kjølevannet i overvannssystemet og hva som blir konsekvenser ved utslippsstedet. Det må legges ved kart over overvannsnettet.
- F. Ønsket i pkt. 12 om å benytte analyser av døgnblandprøver for BOF-analyser tilsvarende IVAR sin praksis og krav i påslippsavtalen, vil i noen grad være opp til bedriften. Dette vil da være et supplement til prøvetakingsprogrammet. Det som er viktig for Fylkesmannen står i tillatelsens pkt. 10 og en vesentlig formulering er: «*Målingane skal utførast slik at dei blir representative for dei faktiske utsleppa frå verksemda på årsbasis og for periodar med størst aktivitet.*» Kravene til prøvetakingsprogrammet er formulert ut fra utslippsvilkårene for å undersøke om tillatelsen overholdes. Dette innebærer at bedriften må benytte seg av

bl.a. ukeprøver for å beskrive utslippene i ukene med høyest aktivitet. En ukeblandprøve kan da beregnes ut fra 5 analyser av døgnblandprøver der de enkelte analyseresultatene volumvektes og settes sammen til en ukeblandprøve. Dette er både dyrt og tungvint. En vanligere metode for BOF-bestemmelser vil være å ta ut en volumproporsjonal døgnprøve hver dag som fryses ned etter hvert sammen med de andre volumproporsjonal døgnprøvene. Den ene analysen som da trengs, vil gi et representativt uttrykk for utslippet den aktuelle uken.

- G. Samme prosedyre, jf. pkt. 13, er ikke like enkel for SS. Men også her kan det være mulig hvis bedriften filtrerer en volumproporsjonal døgnblandprøve på et forhåndsveid filter som analyseres i etterkant slik at det kan etableres en volumproporsjonal ukeblandprøve. Lagringsmetoden og fremgangsmåte må diskuteres med aktuelle laboratorier, jf. tillatelsens pkt. 10.1. Det må også diskuteres i hvilken grad alle døgnfiltre kan tørkes/veies sammen for å etablere en ukeblandprøve. Dette er spørsmål som vil bli diskutert videre med bedriften ved sluttbehandling av søknaden om endret tillatelse.
- H. Praksisen med å tilsette kaldt forbruksvann til avløpsvannet for å kjøle det ned, er en ny praksis som ikke er gitt tillatelse til. Slike ordninger blir generelt ikke tillatt ved slike utslipp. Konsekvensen er at alle utslippskonsentrasjoner fortynnes og de reelle utslippene fordekkes. Praksisen er noe som må søkes om. Andre virksomheter kjøler ned avløpsvarmen ved å utnytte varmen vha. varmevekslere.

Dagens tillatelse setter ikke krav til energi, men bedriften benytter og slipper ut store energimengder. Slike krav, bl. a. krav til energiledelse og utnyttelse av overskuddsenergi, er standard ved alle tillatelser. Det kan bli aktuelt at bedriften knytter til seg eksternt kompetanse for å se på mulighetene for energioptimalisering. Ved videre behandling av søknaden, vil det være nødvendig å se på bedriftens bruk av energi, både i form av gass, olje og elektrisitet. Bedriften har i dag krav om kontinuerlige målinger av bl.a. temperatur i avløpsvann og kjølevann samt avløpsmengdene.

Det kan også bli aktuelt å se nærmere på utslipp til luft og vi ber derfor om installert effekt på både gassbrennere og oljebrennere.

Avløpsvannet ledes til renseanlegget på Grødalaland. Avløpsanlegget mottar overvann og det eksisterer overløp til sjøen på avløpssystemet som tas i bruk når avløpsmengdene overskrider pumpe- og rørkapasitet. Vi vil innhente informasjon om størrelsen på og plasseringen til slike utslipp fra IVAR og Hå kommune.

Varsel om saksbehandlingsgebyr

Det er bestemt at Fylkesmennene skal kreve inn gebyrer for saksbehandling av søknader om tillatelser og for tilsyn ved virksomheter med tillatelse og ved forskriftsregulerte virksomheter, jf. forurensningsforskriftens kapittel 39. Satsene er nettopp hevet og vil også øke de nærmeste årene, jf. forurensningsforskriftens § 39-4, jf. link nedenfor. Det er aktuelt å benytte sats 4 (kr. 70 100,-) eller 5 (kr. 36 200) alt etter arbeidsmengden. Gebyrveilederen beskriver at sats 4 benyttes ved arbeid tilsvarende ca. 3 ukeverk (*Endring av tillatelse ved bransjegjennomgang. Ny tillatelse som medfører begrenset høring til kommune og fylke. Tillatelse til leteboring*), mens sats 5 benyttes ved innsats tilsvarende 2 ukeverk (*Endring av tillatelse som medfører høring. Ny tillatelse til enkeltstående tiltak av begrenset varighet*). Foreløpig varsles bruk av sats 4, men dette kan endres til f. eks. sats 5 ved endelig vurdering av ressursbruk. Endelig valg av sats vil bli vedtatt som enkeltvedtak, men vi ber om eventuelle kommentarer til dette varselet innen 2 uker.

Videre saksgang

Dersom søknaden skal kunne kunngjøres og sendes på høring på denne siden av sommeren, er det nødvendig at vi mottar oppdaterte opplysninger i uke 26. Sluttbehandling vil ikke skje før etter sommeren. Parallelt med dette, og i løpet av sommeren, er det viktig å sette i verk undersøkelser som på en god måte dokumenterer effektene av kjølevannsutslippet. En slik undersøkelse må skje i tørrværsperioder med lav vannføring, jf. for øvrig tillatelsens pkt. 10.1.2.

Det vil også være viktig å vurdere hvordan effekten av silen kan økes.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernssjef

Kristian F. Solberg
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift. Dokumentet sendes bare pr. e-post.

Linker:

Kapittel 39. Gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven:
https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2004-06-01-931/KAPITTEL_12#KAPITTEL_12

Saksbehandler: Kristian F. Solberg
Saksbehandler telefon: 51 56 89 28
E-post: fmrokso@fylkesmannen.no

Kopi til:			
IVAR IKS	Postboks 8134	4069	Stavanger
Fjordkjøkken			
Hå kommune	Postboks 24	4368	Varhaug
Eirik Sør-Reime	eirik.sør-reime@ha.kommune.no		